

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29.08.2019, sen. zn. 29 ICdo 154/2017, ECLI:CZ:NS:2019:29.ICDO.154.2017.1

Číslo: 52/2020

Právní věta:

V poměrech upravených pravidly doručování podle insolvenčního zákona lze podle ustanovení § 50d o. s. ř. vyslovit pouze neúčinnost zvláštního způsobu doručení písemnosti ve smyslu § 75 odst. 1 insolvenčního zákona. Rozhodnout podle § 50d o. s. ř. o neúčinnosti doručení soudní písemnosti v insolvenčním řízení vyhláškou (ve smyslu § 71 insolvenčního zákona) je pojmově vyloučeno; předmětné ustanovení není na tento způsob doručení aplikovatelné ani přiměřeně.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 29.08.2019

Spisová značka: 29 ICdo 154/2017

Číslo rozhodnutí: 52

Číslo sešitu: 5

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Doručování, Insolvenční rejstřík

Předpisy: o. s. ř.

§ 71 IZ

§ 75 odst. 1 IZ

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud zamítl dovolání žalobkyně proti rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 26. 1. 2017, sp. zn. 152 ICm XY, 101 VSPH XY (KSPL 52 INS XY).

I.

Dosavadní průběh řízení

[1] Rozsudkem ze dne 18. 2. 2016, č. j. 152 ICm XY, Krajský soud v Plzni (dále jen „insolvenční soud“):

1/ Zamítl žalobu, kterou se žalobkyně (H. L.) domáhala vůči žalovaným (1/ AP insolvence, v. o. s., jako insolvenčnímu správci dlužnice H. L., a 2/ H. O.) určení, že kupní smlouva ze dne 28. 7. 2015 uzavřená mezi prvním žalovaným (jako prodávajícím) a druhou žalovanou (jako kupující) [dále též jen „kupní smlouva“] je neplatná (bod I. výroku).

2/ Uložil žalobkyni zaplatit každému z žalovaných na náhradě nákladů řízení do 3 dnů od právní moci rozhodnutí částku 8 349 Kč (body II. a III. výroku).

[2] Insolvenční soud vyšel při posuzování důvodnosti žalobou uplatněného nároku zejména z toho, že:

1/ Podle prohlášení o úhradě ceny dosažené vydražením ze dne 15. 8. 2011 nabyla dlužnice

- pozemek parc. č. XY, o výměře XY, a budovu č. p. XY, na tomto pozemku stojící, ve veřejné dražbě dobrovolné za částku 140 000 Kč,

- pozemek parc. č. XY, o výměře XY, pozemek parc. č. XY, o výměře XY, a pozemek parc. č. XY, o výměře XY, v opakované dražbě za částku 525 000 Kč.

Jde o nemovitosti sepsané do majetkové podstaty dlužnice a zpeněžené v rámci insolvenčního řízení (dále jen „nemovitosti“).

2/ Na základě věřitelského insolvenčního návrhu bylo u insolvenčního soudu dne 31. 5. 2013 zahájeno insolvenční řízení na majetek žalobkyně.

3/ Usnesením ze dne 28. 8. 2013, č. j. KSPL 52 INS XY, insolvenční soud (mimo jiné) zjistil úpadek žalobkyně (bod I. výroku), prohlásil konkurs na její majetek (bod III. výroku) a insolvenčním správcem žalobkyně ustanovil prvního žalovaného (bod II. výroku).

4/ Přezkumné jednání a schůze věřitelů se konaly 19. 11. 2013.

5/ Do insolvenčního řízení přihlásilo své pohledávky za dlužnicí celkem 8 věřitelů s pohledávkami v souhrnné výši 657 292,68 Kč, z toho insolvenční navrhovatel [T. D. s. r. o. (dále jen „zajištěný věřitel T“)], Finanční úřad pro Karlovarský kraj (dále jen „zajištěný věřitel F“) a Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky (dále jen „zajištěný věřitel V“) přihlásili své pohledávky jako zcela nebo částečně zajištěné majetkem dlužnice.

6/ Usnesením ze dne 22. 11. 2013, č. j. KSPL 52 INS XY (které nabylo právní moci dne 29. 11. 2013), rozhodl insolvenční soud, že konkurs na majetek dlužnice bude projednán jako nepatrný.

7/ Usnesením ze dne 22. 11. 2013, č. j. KSPL 52 INS XY, jmenoval insolvenční soud prozatímní tříčlenný věřitelský výbor, složený ze zajištěných věřitelů T, F a V.

8/ Usnesením ze dne 2. 12. 2013, č. j. „KSPL 52 INS XY“ (správně KSPL 52 INS XY), udělil insolvenční soud insolvenčnímu správci (k jeho žádosti z 19. 11. 2013) souhlas se zpeněžením nemovitostí sepsaných do majetkové podstaty prodejem mimo dražbu za cenu dle nejvyšší nabídky. Písemné pokyny zajištěných věřitelů ke zpeněžení nemovitostí z 19. 11. 2013 (zajištěný věřitel T), 20. 11. 2013 (zajištěný věřitel V) a 25. 11. 2013 (zajištěný věřitel F) tvoří přílohu žádosti insolvenčního správce a byly zveřejněny v insolvenčním rejstříku.

9/ Podáním ze dne z 19. 12. 2013 odstoupil zajištěný věřitel F z funkce člena prozatímního věřitelského výboru, čímž v souladu s ustanovením § 66 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenčního zákona), přešla působnost věřitelského orgánu na insolvenční soud.

10/ Usnesením ze dne 1. 8. 2014, č. j. 152 ICm XY, rozhodl insolvenční soud, že doručení usnesení insolvenčního soudu (výzvy k vyjádření) ze dne 24. 6. 2013, č. j. KSPL 52 INS XY, a doručení usnesení insolvenčního soudu č. j. KSPL 52 INS XY (rozhodnutí o úpadku) dlužnici je

neúčinné. Obě rozhodnutí byla následně doručena do datové schránky dlužnice dne 25. 9. 2014 a dlužnice proti nim nepodala opravný prostředek. Usnesení insolvenčního soudu č. j. KSPL 52 INS XY tak nabylo právní moci ve výroku o zjištění úpadku dlužnice a o prohlášení konkursu na její majetek dne 11. 10. 2014.

11/ K žádosti insolvenčního správce ze dne 14. 5. 2015, odůvodněné neposkytnutím součinnosti dlužnicí, nařídil insolvenční soud usnesením ze dne 20. 5. 2015, č. j. KSPL 52 INS XY, prohlídku nemovitostí.

12/ Podle protokolu o průběhu prohlídky z 28. 5. 2015 dlužnice insolvenčnímu správci neumožnila prohlídku nemovitosti.

13/ Na základě pokynu insolvenčního soudu k opětovné prohlídce nemovitosti (z 11. 6. 2015) proběhla prohlídka nemovitosti 18. 6. 2015 za účasti Policie České republiky; dlužnice prohlídku opět neumožnila.

14/ Podle znaleckého posudku Ing. S. F. ze dne 21. 7. 2015 činila obvyklá cena nemovitosti 800 000 Kč.

15/ Dne 27. 7. 2015 byl v insolvenčním rejstříku zveřejněn soupis majetkové podstaty ze dne 24. 7. 2015.

16/ Podle výpisu z katastru nemovitostí jsou nemovitosti dlužnice zatíženy 6 zástavními právy v rámci exekučních řízení.

17/ Insolvenční správce inzeroval prodej nemovitosti „na serveru S reality“ v době od 29. 5. 2015 do 28. 7. 2015.

18/ Insolvenční správce (jako prodávající) uzavřel s druhou žalovanou (jako kupující) dne 28. 7. 2015 kupní smlouvu, kterou převedl předmětné nemovitosti do vlastnictví druhé žalované za dohodnutou kupní cenu ve výši 500 000 Kč. Kupní smlouva byla zveřejněna v insolvenčním rejstříku 29. 7. 2015 jako příloha návrhu insolvenčního správce ze dne 29. 7. 2015 na vydání výtěžku zpeněžení zajištěnému věřiteli.

19/ Proti návrhu insolvenčního správce ze dne 29. 7. 2015 na vydání výtěžku zpeněžení zajištěnému věřiteli podala dlužnice dne 5. 8. 2015 námítky, k jejichž projednání nařídil insolvenční soud jednání na 8. 10. 2015. Při tomto jednání předložila zástupkyně dlužnice dvanáctistránkové doplnění podaných námitek, k čemuž se jí dostalo poučení, že má toto podání předložit prostřednictvím podatelny a za tím účelem bylo jednání odročeno,, s tím, že zástupkyně dlužnice má zajistit osobní účast dlužnice u odročeného jednání.

20/ Doplnění námitek již dlužnice insolvenčnímu soudu znovu nepředložila a k odročenému jednání, konanému 11. 2. 2016, se nedostavila ani dlužnice, ani její zástupce (ten svou neúčast u jednání omluvil prostřednictvím e-mailového podání doručeného insolvenčnímu soudu 15 minut před zahájením jednání, žádaje o odročení jednání, a pro případ, že se tak nestane, odkazuje na podání z 8. 10. 2015 (které však u soudu podáno nebylo) [předmětné námítky založil zástupce dlužnice do spisu až 24. 3. 2016 (s podaným odvoláním, A-24)].

21/ Usnesením ze dne 15. 3. 2016, č. j. KSPL 52 INS XY, insolvenční soud udělil insolvenčnímu správci souhlas s vydáním výtěžku zpeněžení zajištěným věřitelům a přiznal mu nárok na odměnu z výtěžku určeného k uspokojení zajištěných věřitelů.

[3] Na výše uvedeném základě insolvenční soud - vycházejí z ustanovení § 7 odst. 1, § 74 odst. 1 a 2,

§ 89, § 289 a § 293 insolvenčního zákona – dospěl k následujícím závěrům:

[4] Žalobkyně neprokázala tvrzené vady insolvenčního řízení, jež je náležitě vedeno. Bylo naopak prokázáno, že od počátku řízení neposkytuje dlužnice potřebnou součinnost. Žaloba nereflektuje institut účinnosti rozhodnutí a jeho vyhlášení v průběhu insolvenčního řízení ve smyslu ustanovení § 89 insolvenčního zákona. K účinnosti rozhodnutí okamžikem zveřejnění v insolvenčním rejstříku odkazuje insolvenční soud na ustanovení § 74 insolvenčního zákona; zvláštní úprava doručování písemností spojuje se zvláštním způsobem doručení počátek běhu lhůty k podání opravného prostředku nebo k jinému procesnímu úkonu. Účinky doručení písemnosti však nastávají nikoliv doručením provedeným zvláštním způsobem, nýbrž zveřejněním v insolvenčním rejstříku. Rozhodnutí vydávaná v insolvenčním řízení přímo v průběhu jednání nebo hned po jeho skončení pak jsou vůči účastníkům insolvenčního řízení účinná vyhlášením přítomným účastníkům a insolvenčnímu správci.

[5] Bez zřetele k pochybením z počátku řízení (co do doručení usnesení insolvenčního soudu č. j. KSPL 52 INS XY, a č. j. KSPL 52 INS XY) nastala právní moc rozhodnutí o úpadku a o prohlášení konkursu na majetek dlužnice (po novém doručení) před uzavřením kupní smlouvy, která je proto platná a účinná.

[6] Insolvenční správce rovněž nepochybil, označil-li v soupisu pozemky ve smyslu parcelního čísla.

[7] Za důvodné nemá insolvenční soud ani námitky týkající se ocenění majetkové podstaty, včetně námítky, že znalecký posudek neocení stavbu, respektive ji ocenil částkou 0 Kč.

[8] V otázce splnění podmínek dle § 289 a 293 insolvenčního zákona žalobkyně „nepracuje“ s platnou právní úpravou při zpeněžení majetkových hodnot, které slouží k zajištění pohledávky věřitele; tam oproti obecné právní úpravě uvedené v § 289 insolvenčního zákona nastupuje výjimka ve smyslu ustanovení § 293 odst. 2 insolvenčního zákona. Podle právní úpravy platné k 28. 7. 2015 je k účinnosti prodeje mimo dražbu (v tomto případě k uzavření kupní smlouvy) jako způsobu zpeněžení majetkové podstaty nutné toliko dodržení pokynů zajištěných věřitelů. V řízení bylo prokázáno, že insolvenční správce postupoval při zpeněžování majetkové podstaty řádně a vyčkal pokynu všech zajištěných věřitelů, kteří se shodli na podmínkách zpeněžení „v dikci kupní smlouvy“.

[9] Splnění procesních podmínek potvrdil i příslušný katastr nemovitostí, který podle kupní smlouvy povolil vklad vlastnického práva pro druhou žalovanou, s právními účinky vkladu k 29. 7. 2015.

[10] Žalobkyně neprokázala, že nebyly řádně zjištěny pohledávky zajištěných věřitelů. Přezkumné jednání bylo řádně nařízeno, proběhlo, insolvenční správce pohledávky zajištěných věřitelů uznal a žádný z věřitelů je nepopřel. Jak vyplývá z textu insolvenčního zákona, bez ohledu na „řešení úpadku“ (správně „způsob řešení úpadku“), není dlužník oprávněn se k zajištěným pohledávkám vyjadřovat (uznávat je nebo popírat); jeho stanovisko je v tomto případě irelevantní. Popěrné úkony dlužníka mají při řešení úpadku konkursem za následek pouze to, že po ukončení konkursu jsou pohledávky, které dlužník popřel, nevykonatelné. Vzhledem k výslednému dopadu popěrných úkonů by opakování přezkumného jednání bylo nadbytečné, jestliže insolvenční správce uznal všechny přihlášené pohledávky.

[11] K námitkám žalobkyně k výkonu funkce insolvenčním správcem insolvenční soud uzavírá, že ten ve věci postupoval bezchybně, s odbornou péčí a v souladu s insolvenčním zákonem.

[12] K odvolání žalobkyně Vrchní soud v Praze rozsudkem ze dne 26. 1. 2017, č. j. 152 ICm XY, 101 VSPH XY (KSPL 52 INS XY):

1/ Potvrdil rozsudek insolvenčního soudu (první výrok).

2/ Uložil žalobkyni zaplatit žalovaným na náhradě nákladů odvolacího řízení do 3 dnů od právní moci rozhodnutí částku 12.094 Kč (druhý výrok).

[13] Odvolací soud – vycházejí z ustanovení § 59d zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále též jen „o. s. ř.“), a z ustanovení § 137, § 140a, § 289 a § 293 insolvenčního zákona – dospěl po přezkoumání napadeného rozhodnutí k následujícím závěrům:

[14] Kupní smlouva byla uzavřena již za platnosti zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále jen „o. z.“), účinného od 1. 1. 2014. Žalobkyně netvrdila ani neprokazovala, že kupní smlouva nemá náležitosti stanovené v § 2079 – § 2183 o. z., a co do ustanovení o neplatnosti právních ujednání obsažených v § 574 – § 588 o. z. nelze přehlédnout, že základní zásadou při výkladu platnosti právního jednání je, že na ně je třeba pohlížet spíše jako na platné než jako na neplatné.

[15] Kupní smlouvu uzavřel insolvenční správce dlužnice v rámci zpeněžování majetkové podstaty dlužnice mimo dražbu ve smyslu § 289 insolvenčního zákona; již z povahy této smlouvy, jejího účelu a toho, že uzavření takové kupní smlouvy insolvenční zákon výslovně povoluje, plyne, že nemůže jít o smlouvu uzavřenou v rozporu s dobrými mravy. Skutečnosti a argumenty uváděné žalobkyní směřují k tomu, že jde o smlouvu, která odporuje insolvenčnímu zákonu (což žalobkyně dovozuje z postupu insolvenčního soudu a insolvenčního správce před uzavřením kupní smlouvy). Žádný z těchto jejích argumentů však nemůže být důvodem pro závěr, že kupní smlouva je absolutně neplatná pro rozpor s insolvenčním zákonem.

[16] Kupní smlouva by byla absolutně neplatná pro rozpor s insolvenčním zákonem, jen kdyby se prokázalo, že insolvenční správce předmětné nemovitosti zpeněžil v době, kdy rozhodnutí o úpadku dlužnice a o prohlášení konkursu na její majetek pozbylo účinnosti ve smyslu § 89 insolvenčního zákona, což se nestalo.

[17] O podání žalobkyně z 11. 3. 2014, označeném jako „žaloba pro zmatečnost“ (o němž dovolatelka nyní tvrdí, že šlo o odvolání proti rozhodnutí o úpadku a o prohlášení konkursu na její majetek), rozhodl insolvenční soud usnesením ze dne 1. 8. 2014, č. j. 152 ICM XY, jako o návrhu dlužnice na rozhodnutí o neúčinnosti doručení tohoto usnesení dlužnici podle § 50d o. s. ř., a to tak, že doručení tohoto usnesení je neúčinné. K tomu odvolací soud poukazuje co do doručení předmětného usnesení na ustanovení § 59d odst. 3 o. s. ř. Na usnesení insolvenčního soudu z 1. 8. 2014 reagovala žalobkyně tím, že se podáním z 8. 10. 2015 domáhala nového (věcného) rozhodnutí o žalobě pro zmatečnost, namítajíc, že usnesením o neúčinnosti doručení soud nevyčerpal celý předmět řízení, vymezený podáním z 11. 3. 2014. Tento její návrh zamítl insolvenční soud usnesením ze dne 29. 10. 2015, č. j. 152 ICM XY, s tím, že usnesením z 1. 8. 2014 rozhodl o návrhu dlužnice v celém rozsahu. O následném odvolání dlužnice rozhodl Vrchní soud v Praze usnesením ze dne 4. 1. 2016, č. j. 104 VSPH XY, tak, že potvrdil usnesení insolvenčního soudu ze dne 29. 10. 2015.

[18] Ačkoli rozhodnutí o úpadku a o prohlášení konkursu na majetek dlužnice bylo (jak uvedeno výše) řádně doručeno postupem podle § 50d odst. 3 o. s. ř., insolvenční soud stejné usnesení doručil dlužnici znovu (do datové schránky) dne 25. 9. 2014. O následném odvolání dlužnice (z 21. 1. 2016) rozhodl Vrchní soud v Praze usnesením ze dne 19. 4. 2016, č. j. 1 VSPH XY, tak, že je odmítl jako opožděné.

[19] Z výše uvedeného se podává, že v době uzavření kupní smlouvy:

- k tomu byl první žalovaný (insolvenční správce) podle insolvenčního zákona aktivně legitimován,
- rozhodnutí o úpadku a o prohlášení konkursu na majetek dlužnice nepozbylo účinnosti a bylo

pravomocné (s opožděným odvoláním nejsou spojeny žádné účinky).

[20] K námitce, že přezkumné jednání se konalo před právní mocí rozhodnutí o úpadku a o prohlášení konkursu na majetek dlužnice, takže pohledávky zajištěných věřitelů nebyly řádně přezkoumány, odvolací soud uvádí, že insolvenční zákon umožňuje, aby se přezkumné jednání konalo před právní mocí rozhodnutí o úpadku (jak jednoznačně plyne z § 137 insolvenčního zákona), přičemž podle § 140a odst. 1 insolvenčního zákona účinky rozhodnutí o úpadku nastávají okamžikem jeho zveřejnění v insolvenčním rejstříku, a tudíž nejsou vázány na právní moc takového rozhodnutí. Platí tedy, že konalo-li se přezkumné jednání za účinnosti rozhodnutí o úpadku, ale předtím, než tohoto rozhodnutí nabylo právní moci, pak pohledávky zajištěných věřitelů byly řádně přezkoumány a zjištěny.

[21] Zajištění věřitelé písemně souhlasili (19., 20. a 25. 11. 2013) se zpeněžením nemovitostí prodejem mimo dražbu za nejvyšší nabídku a za těchto podmínek byly nemovitosti prodány (těž se souhlasem insolvenčního soudu); při uzavření kupní smlouvy tak byly splněny všechny zákonné podmínky pro její platnost stanovené v § 289 odst. 1 a 2 insolvenčního zákona ve spojení s § 293 insolvenčního zákona.

[22] Námitky žalobkyně k vadnosti a nesprávnosti znaleckých posudků stanovujících obvyklou cenu nemovitostí by nezpůsobily absolutní neplatnost kupní smlouvy, ani kdyby byly důvodné. Nemovitosti totiž nebyly prodány za znalecky stanovenou obvyklou cenu, nýbrž podle nejvyšší nabídky. Podle ustanovení § 289 odst. 2 insolvenčního zákona pak i při prodeji mimo dražbu lze stanovit kupní cenu pod cenu odhadní; určujícím kritériem je, že nemovitosti byly prodány za podmínek obsažených v souhlasu insolvenčního soudu s prodejem majetku mimo dražbu [při zpeněžení zajištění je tímto kritériem i vázanost insolvenčního správce pokyny zajištěných věřitelů (které byly dodrženy)].

[23] Nepodstatná je i odvolací námitka, že kupní smlouva byla uzavřena před právní mocí usnesení o prohlášení konkursu. Z výše popsaných důvodů totiž rozhodnutí o úpadku a o prohlášení konkursu na majetek dlužnice nabylo právní moci nejpozději 25. 9. 2014.

II.

Dovolání a vyjádření k němu

[24] Proti rozsudku odvolacího soudu podala žalobkyně dovolání, jehož přípustnost vymezuje ve smyslu ustanovení § 237 o. s. ř. argumentem, že napadené rozhodnutí závisí jednak na vyřešení právních otázek, které v rozhodování odvolacího soudu dosud nebyly vyřešeny, jednak na vyřešení právní otázky, při jejímž řešení se odvolací soud zčásti odchýlil od ustálené rozhodovací praxe odvolacího soudu. Konkrétně má jít o následující právní otázky:

1/ Je dodržen pokyn zajištěného věřitele k prodeji majetku patřícího do majetkové podstaty mimo dražbu nejvyšší nabídce, akceptuje-li insolvenční správce nabídku prvního zájemce a neučiní-li ani výzvu k prodeji adresovanou neurčitému okruhu osob po přiměřenou dobu?

2/ Může odvolací soud hodnotit námitku nedostatku právní moci usnesení o prohlášení konkursu („když byl podán před jeho účinným doručením opravný prostředek“) pouze na základě rozhodnutí o odmítnutí odvolání pro opožděnost (napadeného žalobou pro zmatečnost), nebo je povinen tuto otázku vyřešit sám s ohledem na skutečnosti uváděné odvolatelem nebo vyplývající ze spisu?

3/ Může být se všemi důsledky vedeno insolvenční řízení (a zpeněžována majetková podstata dlužníka), jestliže věřitelský insolvenční návrh nebyl do dnešního dne doručen dlužníku a o úpadku dlužníka a způsobu jeho řešení bylo rozhodnuto, aniž dlužníku byla dána možnost se k

tomu jakkoliv vyjádřit? Jsou tato zásadní pochybení insolvenčního soudu takovou vadou řízení, že následné úkony jsou nezákonné a je třeba nejprve zhojit tyto vady a znovu rozhodnout o úpadku dlužníka?

4/ Lze zpeněžit majetkovou podstatu dle pokynu zajištěných věřitelů (§ 293 insolvenčního zákona), jestliže se přezkumné jednání konalo bez účasti dlužnice, a ta se tedy nemohla k těmto pohledávkám jakkoliv vyjádřit?

5/ Lze po rozhodnutí o úpadku platně konat schůzi věřitelů, nedošlo-li k řádnému přezkoumání pohledávek věřitelů, a nelze-li tedy rozhodnout o hlasovacích právech věřitelů dle § 51 insolvenčního zákona?

[25] Dovolatelka namítá (poměřováno obsahem dovolání), že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci (dovolací důvod dle § 241a odst. 1 o. s. ř.), a požaduje, aby Nejvyšší soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení. K položeným otázkám argumentuje dovolatelka následovně:

[26] Ad 1/ (K dodržení pokynu zajištěného věřitele při zpeněžování).

Zajištění věřitelé (jakkoli bez řádně přezkoumaných přihlášek) dali souhlas s prodejem nemovitostí mimo dražbu nejvyšší nabídky. To ale podle dovolatelky předpokládá, že nejvyšší nabídka bude skutečně vyhledána. Insolvenční správce zjevně neměl žádnou další nabídku (než od druhé žalované), ani neuvedl, jakým způsobem by jiné nabídky poptával. Tím, že nemovitosti prodal prvnímu zájemci (aniž smysluplně poptával jiné nabídky), tedy insolvenční správce nepostupoval v souladu s pokynem věřitelů a takové zpeněžení je neplatné pro nedodržení podmínek insolvenčního zákona.

[27] Ad 2/ (Ke zkoumání právní moci usnesení o prohlášení konkursu).

Potud dovolatelka namítá, že její podání z 11. 3. 2014 bylo včasným odvoláním proti rozhodnutí o úpadku spojenému s prohlášením konkursu na její majetek (a nemělo být posuzováno jako „žaloba pro zmatečnost“, ač je tak označila). K tomu dále uvádí, že to, zda nějaké rozhodnutí nabylo právní moci, je objektivní skutečností, takže soud je oprávněn si v každém stadiu řízení sám učinit závěr, zda některá dříve vydaná rozhodnutí jsou v právní moci, namítajíc, že postup soudů, které rozhodovaly o neúčinnosti doručení, odporuje právnímu názoru vyjádřenému v „rozhodnutí“ Nejvyššího soudu sp. zn. [29 Cdo 597/2014](#) [jde o usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 10. 2014, které je (stejně jako další rozhodnutí Nejvyššího soudu zmíněná níže) dostupné na webových stránkách Nejvyššího soudu]. Dovolatelka potud uzavírá, že nenabylo-li předmětné rozhodnutí právní moci, nebyla splněna podmínka uvedená v § 283 odst. 2 insolvenčního zákona, podle kterého lze přistoupit ke zpeněžení až po právní moci rozhodnutí o prohlášení konkursu.

[28] Ad 3/ (K vadám insolvenčního řízení coby překážce zpeněžování).

Potud dovolatelka vytýká odvolacímu soudu, že se vůbec nevypořádal se skutečností, že v řízení byla porušena její základní práva. Bylo jednáno a zásadní rozhodnutí byla vydávána, aniž mohla uplatnit svá práva, přičemž názor soudů, že to vše bylo zhojeno novým doručením rozhodnutí, zcela ignoruje zásadní souvislosti řízení, zejména to, že přezkumné jednání se konalo, aniž se mohla vyjádřit k pohledávkám věřitelů, a že soudy po opětovném doručení považují rozhodnutí za pravomocná, ignorující podání, kterým proti nim brojila.

[29] Procesní právo je soubor norem, které se vzájemně doplňují. Porušení procesních norem v řízení předcházejícím vydání rozhodnutí o úpadku a o prohlášení konkursu nelze zhojit tím, že tato rozhodnutí jsou bez dalšího doručena a v insolvenčním řízení je dále pokračováno. Dovolatelka míní,

že jedinou možností je, aby soud řízení vrátil do fáze před rozhodnutím o úpadku a aby bylo se zřetelem k procesním právům dlužnice řádně jednáno o insolvenčním návrhu (který jí dosud nebyl doručen). Jakékoli zpeněžování v takovém insolvenčním řízení je nezákonné a kupní smlouva je proto neplatná.

[30] Ad 4/ (K vadám přezkumného jednání coby překážce zpeněžování).

Podle dovolatelky je nepochybné, že chybou insolvenčního soudu jí nebyl doručen insolvenční návrh, přičemž v době, kdy se mělo konat přezkumné jednání (19. 11. 2013), neměla ani tušení, že je proti ní vedeno insolvenční řízení. Přezkumné jednání tak proběhlo, aniž měla možnost se k pohledávkám jakkoli vyjádřit. Porušení zásady vyjádřené v § 190 odst. 2 insolvenčního zákona zbavilo dovolatelku práva jednat před soudem a vyjádřit se k přihlášeným pohledávkám, což je zásadní vada přezkumu pohledávek, k jejichž řádnému přezkoumání proto nedošlo.

[31] Úsudek odvolacího soudu, že názor dlužníka nemá vliv na zjištění pohledávky při řešení úpadku konkursem, pokládá dovolatelka za odporující právu na spravedlivý proces, namítajíc, že bez stanoviska dlužníka nemůže insolvenční správce kvalifikovaně přezkoumat pohledávky. Podstatné není (dle dovolatelky) ani to, že některé pohledávky byly uplatněny jako vykonatelné, neboť zrovna u pohledávky insolvenčního navrhovatele namítá, že zanikla (částečným) splněním. I další námitky dovolatelky by měly zásadní vliv na přezkoumání pohledávek věřitelů, když není bez významu, že vykonatelnost pohledávky insolvenčního navrhovatele plyne z rozsudku pro zmeškání založeného na stejné vadě doručování.

[32] Bez přezkoumání pohledávek věřitelů pak není možné přistoupit k platnému zpeněžování majetkové podstaty na základě pokynu zajištěných věřitelů, nebylo-li postaveno najisto, že skutečně jde o věřitele dlužníka. Kupní smlouva, kterou insolvenční správce zpeněžil část majetkové podstaty dlužnice na základě pokynu zajištěných věřitelů, jejichž pohledávky nebyly přezkoumány, je proto neplatná.

[33] Ad 5/ (Ke konání schůze věřitelů).

Odvolací soud se nevyjádřil k námitce, že řádně neproběhla (ani nemohla proběhnout) schůze věřitelů. Té by totiž muselo předcházet řádné přezkoumání pohledávek věřitelů na přezkumném jednání. Od výsledků přezkumného jednání se (totiž) odvíjí právo věřitelů hlasovat na schůzi věřitelů (§ 51 insolvenčního zákona). Schůze věřitelů se měla konat 19. 11. 2013, takže jí nepředcházelo řádné přezkumné jednání a nebyla splněna podmínka uvedená v § 283 odst. 2 insolvenčního zákona. Navíc se tato schůze nekonala pro absenci věřitelů. Jelikož se odvolací soud s touto odvolací námitkou nevypořádal (aniž uvedl konkurenční argumentaci), nevyhovuje napadené rozhodnutí požadavku § 157 odst. 2 o. s. ř. (k čemuž dovolatelka poukazuje na závěry formulované Nejvyšším soudem v „rozhodnutí“ sp. zn. [30 Cdo 4896/2009](#) (jde o rozsudek ze dne 22. 3. 2011)).

[34] Žalovaní ve vyjádření navrhují dovolání odmítnout jako zjevně bezdůvodné, případně zamítnout, majíce napadené rozhodnutí za správné. Konkrétně pak žalovaní poukazují na to, že účinky konkursu nastaly ve smyslu ustanovení § 245 odst. 1 insolvenčního zákona 28. 8. 2013 v 15.54 hodin a usnesení o prohlášení konkursu nabylo právní moci 11. 10. 2014, přičemž o opravných prostředcích dovolatelky proti tomuto rozhodnutí rozhodl odvolací soud s konečnou platností. Přezkumné jednání a schůze věřitelů byly řádně svolány a pohledávky věřitelů řádně přezkoumány. K námitce dovolatelky, že bylo porušeno její ústavní právo, poukazují žalovaní na usnesení Ústavního soudu ze dne 22. 3. 2016, sp. zn. [I. ÚS 509/16](#) [které je (stejně jako další rozhodnutí Ústavního soudu zmíněná níže) dostupné na webových stránkách Ústavního soudu], uvádějíce, že Ústavní soud se jím ztotožnil s „rozsudkem“ Nejvyššího soudu ze dne 29. 5. 2014, sen. zn. [29 ICdo 33/2014](#) (správně jde o usnesení Nejvyššího soudu uveřejněné pod číslem 92/2014 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek),

podle kterého za trvání konkursu vedeného na jeho majetek není dlužník osobou oprávněnou k podání incidenční žaloby o určení pravosti, výše nebo pořadí pohledávky přihlášeného věřitele, bez zřetele k tomu, zda pohledávku popřel.

III.

Přípustnost dovolání

[35] Rozhodné znění občanského soudního řádu pro dovolací řízení (ve znění účinném do 29. 9. 2017) se podává z bodu 2., článku II, části první zákona č. 296/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

[36] Nejvyšší soud se nejprve zabýval přípustností dovolání v dané věci. Dovolání zjevně směřuje proti té části prvního výroku napadeného rozhodnutí, kterou odvolací soud potvrdil rozsudek insolvenčního soudu v zamítavém výroku o věci samé; nesměruje tedy proti žádnému z usnesení vypočtených v § 238a o. s. ř., takže zbývá určit, zda je přípustné podle § 237 o. s. ř. (když pro daný případ neplatí žádné z omezení přípustnosti dovolání podle § 237 o. s. ř., vypočtených v § 238 o. s. ř.).

[37] Podle ustanovení § 237 o. s. ř. pak platí, že není-li stanoveno jinak, je dovolání přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe odvolacího soudu nebo která v rozhodování odvolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak.

[38] Poměřováno výše uvedenými kritérii nejsou splněny předpoklady přípustnosti dovolání ve vztahu k otázce ad 1/ (K dodržení pokynu zajištěného věřitele při zpeněžování).

[39] Při úvaze, zda právní posouzení věci odvolacím soudem je ve smyslu ustanovení § 241a odst. 1 o. s. ř. správné, vychází odvolací soud ze skutkových závěrů odvolacího soudu, a nikoli z těch skutkových závěrů, které v dovolání na podporu svých právních argumentů (případně) nejprve zformuluje sám dovolatel. Srov. shodně např. důvody rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 27. 10. 2004, sp. zn. [29 Odo 268/2003](#), uveřejněného pod číslem 19/2006 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, a rozsudku velkého senátu občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 9. 10. 2013, sp. zn. [31 Cdo 3881/2009](#), uveřejněného pod číslem 10/2014 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek. Napadené rozhodnutí ve skutkové rovině nevychází z toho, co k této otázce tvrdí v dovolání dovolatelka (že insolvenční správce nemovitosti prodal prvnímu zájemci, aniž smysluplně poptával jiné nabídky). Připustit dovolání pro účely právního posouzení skutkových závěrů, které napadené rozhodnutí neobsahuje, žádný smysl nemá (srov. k tomu i zjištění reprodukované výše v odstavci [2] pod bodem 17)).

[40] Ve vztahu k otázkám ad 2) až 5) je dovolání přípustné podle § 237 o. s. ř., když potud jde o otázky pro poměry insolvenčního řízení dovolacím soudem beze zbytku nezodpovězené.

IV.

Důvodnost dovolání

[41] Vady řízení, k nimž Nejvyšší soud u přípustného dovolání přihlíží z úřední povinnosti (§ 242 odst. 3 o. s. ř.), nejsou dovoláním namítány a ze spisu se nepodávají, Nejvyšší soud se proto - v hranicích právních otázek vymezených dovoláním - zabýval tím, zda je dán dovolací důvod uplatněný dovolatelkou, tedy správností právního posouzení věci odvolacím soudem.

[42] Právní posouzení věci je obecně nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

[43] Skutkový stav věci, jak byl zjištěn soudy nižších stupňů, dovoláním nebyl (ani nemohl být) zpochybněn a Nejvyšší soud z něj při dalších úvahách vychází.

[44] Pro další úvahy Nejvyššího soudu jsou rozhodná následující ustanovení insolvenčního zákona a občanského soudního řádu:

§ 48 (insolvenčního zákona)

(...)

(2) Schůzí věřitelů může být projednán jen předmět jednání, který byl uveden v oznámení o jejím svolání. Jsou-li přítomni všichni věřitelé, mohou se usnést i na dalším předmětu jednání; za přítomného se pro tento účel nepovažuje věřitel, který hlasuje písemně (§ 50 odst. 2). Předmětem jednání první schůze věřitelů je vždy volba věřitelského výboru a usnesení věřitelů podle § 29 odst. 1, byl-li ustanoven insolvenční správce a koná-li se tato schůze po přezkumném jednání, zpráva insolvenčního správce o jeho dosavadní činnosti, a byl-li ustanoven prozatímní věřitelský výbor, zpráva tohoto výboru o jeho dosavadní činnosti.

(...)

Doručování

§ 71 (insolvenčního zákona)

(1) Soudní rozhodnutí, předvolání, vyzoomění nebo jiná písemnost insolvenčního soudu nebo účastníků se v insolvenčním řízení doručují pouze vyvěšením písemnosti na úřední desce insolvenčního soudu a jejím současným zveřejněním v insolvenčním rejstříku (dále jen „doručení vyhláškou“), ledaže zákon stanoví pro určité případy nebo pro určité osoby i zvláštní způsob doručení.

(2) Při doručení vyhláškou se písemnost považuje za doručenu dnem, popřípadě okamžikem jejího zveřejnění v insolvenčním rejstříku; okamžikem zveřejnění písemnosti v insolvenčním rejstříku se rozumí den, hodina a minuta zveřejnění.

(...)

§ 74 (insolvenčního zákona)

(1) Zveřejnění písemnosti v insolvenčním rejstříku je dokladem o doručení i při zvláštním způsobu doručení této písemnosti.

(2) Je-li s doručením písemnosti, pro kterou zákon stanoví zvláštní způsob doručení, spojen začátek běhu lhůty k podání opravného prostředku nebo k jinému procesnímu úkonu, začíná lhůta běžet ode dne, kdy byla písemnost doručena adresátu zvláštním způsobem. O tom musí být adresát poučen.

§ 75 (insolvenčního zákona)

(1) O zvláštní způsob doručení jde tehdy, jestliže zákon ukládá, aby písemnost byla doručena zvlášť nebo do vlastních rukou adresáta.

(2) Nestanoví-li tento zákon jinak, doručuje se písemnost v insolvenčním řízení zvlášť dlužníku,

insolvenčnímu správci a věřitelskému výboru. Soudní rozhodnutí se doručuje zvláště také osobám, o jejichž podání insolvenční soud rozhoduje, dále osobám, které mají v insolvenčním řízení něco osobně vykonat, a státnímu zastupitelství, které vstoupilo do insolvenčního řízení. Písemnosti, o nichž tak stanoví zvláštní právní předpis, se doručují zvláště také orgánu, který vede obchodní nebo jiný rejstřík, v němž je dlužník zapsán.

(3) Vedle doručení vyhláškou mohou být v určitých případech zvláště doručeny i písemnosti, o kterých tak stanoví předseda senátu. Tento postup insolvenčního soudu však nesmí být v rozporu s principem rovnosti účastníků insolvenčního řízení.

§ 83 (insolvenčního zákona)

Prominutí zmeškání lhůty v insolvenčním řízení není přípustné; totéž platí, jde-li o zmeškání soudního jednání, včetně zmeškání schůze věřitelů nebo přezkumného jednání.

§ 85 (insolvenčního zákona)

Jednání

(...)

(2) Návrhy, které mohou být podle tohoto zákona podány, a procesní úkony, které mají být provedeny při jednání, při jiném soudním úkonu nebo na schůzi věřitelů, nemohou dodatečně provést osoby, které se nedostavily, ač byly řádně obeslány.

§ 89 (insolvenčního zákona)

(1) Není-li dále stanoveno jinak, rozhodnutí insolvenčního soudu vydaná v insolvenčním řízení jsou účinná okamžikem jejich zveřejnění v insolvenčním rejstříku.

(2) Rozhodnutí vydaná v insolvenčním řízení v průběhu jednání nebo hned po skončení jednání, jsou proti všem účastníkům insolvenčního řízení a insolvenčnímu správci účinná, jakmile jsou vyhlášena účastníkům a insolvenčnímu správci, kteří byli při jednání přítomní; rozhodnutí ve věci samé jsou v takovém případě proti všem účastníkům insolvenčního řízení a insolvenčnímu správci účinná, jakmile je insolvenční soud vyhlásí veřejně.

(...)

§ 137 (insolvenčního zákona)

(1) Schůzi věřitelů svolá insolvenční soud tak, aby se konala nejpozději do 3 měsíců od rozhodnutí o úpadku.

(2) Termín přezkumného jednání určí insolvenční soud tak, aby se konalo nejpozději do 2 měsíců po uplynutí lhůty k přihlášení pohledávek, ne však dříve než po 7 dnech od uplynutí této lhůty; z důvodů hodných zvláštního zřetele může insolvenční soud tuto lhůtu prodloužit. Je-li s rozhodnutím o úpadku spojeno rozhodnutí o povolení oddlužení, určí insolvenční soud termín prvního přezkumného jednání tak, aby se konalo nejpozději do 30 dnů po uplynutí lhůty k přihlášení pohledávek.

(3) Jestliže se první schůze věřitelů svolaná po rozhodnutí o úpadku má konat před přezkumným jednáním, svolá insolvenční soud v rozhodnutí o úpadku další schůzi věřitelů na den, kdy se má konat přezkumné jednání, a to tak, aby se konala po skončení přezkumného jednání.

§ 283 (insolvenčního zákona)

(...)

(2) Ke zpeněžení majetkové podstaty lze přikročit teprve po právní moci rozhodnutí o prohlášení konkursu, nejdříve však po první schůzi věřitelů, pokud nejde o věci bezprostředně ohrožené zkázou nebo znehodnocením anebo pokud insolvenční soud nepovolí výjimku.

(...)

§ 50d (o. s. ř.) Neúčinnost doručení

(1) Na návrh účastníka rozhodne odesílající soud, že doručení je neúčinné, pokud se účastník nebo jeho zástupce nemohl z omluvitelného důvodu s písemností seznámit. Návrh je třeba podat do 15 dnů ode dne, kdy se s doručovanou písemností seznámil nebo mohl seznámit. V návrhu musí být vedle obecných náležitostí (§ 42 odst. 4) uveden den, kdy se účastník s doručovanou písemností seznámil nebo mohl seznámit, a označení důkazů, jimiž má být včasnost a důvodnost návrhu prokázána.

(2) Omluvitelným důvodem podle odstavce 1 nemůže být skutečnost, že se fyzická osoba na adrese pro doručování trvale nezdržuje, skutečnost, že v případě podnikající fyzické osoby a právnické osoby se na adrese pro doručování nikdo nezdržuje.

(3) Rozhodl-li soud o tom, že doručení písemnosti je neúčinné, považuje se písemnost za doručenou dnem právní moci rozhodnutí o neúčinnosti.

[45] V této podobě, pro věc rozhodné, platila citovaná ustanovení insolvenčního zákona již v době zahájení insolvenčního řízení na majetek dlužnice, přičemž ustanovení § 83, § 85, § 89 odst. 1 a 2, § 137 a § 283 odst. 2 insolvenčního zákona do vydání napadeného rozhodnutí nedoznala změn. Ustanovení § 50d o. s. ř. v citované (rozhodné) podobě platí od 1. 1. 2014 a do vydání napadeného rozhodnutí též nedoznalo změn. Ustanovení § 48 insolvenčního zákona bylo s účinností od 1. 1. 2014 [po novele insolvenčního zákona provedené zákonem č. 294/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, ve znění pozdějších předpisů] na konci odstavce 2 doplněno větou „Jestliže insolvenční soud ještě nerozhodl o způsobu řešení dlužníkovra úpadku, je předmětem jednání první schůze věřitelů také způsob řešení dlužníkovra úpadku.“, přičemž do vydání napadeného rozhodnutí již nedoznalo změn (předmětné doplnění však pro další úvahy Nejvyššího soudu význam nemá). Ustanovení § 71 odst. 1 a § 75 odst. 2 insolvenčního zákona platila s účinností 1. 1. 2014 (po stejné novele) v následující podobě (jež do vydání napadeného rozhodnutí již nedoznala změn):

Doručování § 71 (insolvenčního zákona)

(1) Soudní rozhodnutí, předvolání, vyznění nebo jiná písemnost insolvenčního soudu nebo účastníků se v insolvenčním řízení doručují pouze zveřejněním písemnosti v insolvenčním rejstříku (dále jen „doručení vyhláškou“), ledaže zákon stanoví pro určité případy nebo pro určité osoby i zvláštní způsob doručení.

(...)

§ 75 (insolvenčního zákona)

(...)

(2) Nestanoví-li tento zákon jinak, doručuje se písemnost v insolvenčním řízení zvláště dlužníku, insolvenčnímu správci, státnímu zastupitelství, které vstoupilo do insolvenčního řízení, a věřitelskému výboru. Soudní rozhodnutí se doručuje zvláště také osobám, o jejichž podání insolvenční soud rozhoduje, a osobám, které mají v insolvenčním řízení něco osobně vykonat. Písemnosti, o nichž tak stanoví zvláštní právní předpis, se doručují zvláště také orgánu, který vede obchodní nebo jiný rejstřík, v němž je dlužník zapsán.

[46] Ve výše ustaveném právním rámci činí Nejvyšší soud k dovoláním otevřeným právním otázkám následující závěry:

[47] K otázce Ad 2/ (Ke zkoumání právní moci usnesení o prohlášení konkursu).

Nejvyšší soud ve své rozhodovací praxi opakovaně uzavřel, že osoba, jejíž odvolání proti rozhodnutí soudu prvního stupně bylo odmítnuto, není subjektivně oprávněna k podání dovolání proti výroku rozhodnutí odvolacího soudu, jímž bylo meritorně rozhodnuto o odvolání jiných účastníků řízení proti těmto rozhodnutí soudu prvního stupně; srov. shodně např. již usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 8. 2007, sp. zn. 29 Odo 1583/2005, uveřejněné v časopise Soudní judikatura číslo 12, ročník 2007, pod číslem 177, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 2. 2013, sen. zn. [29 NSČR 10/2013](#), usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 7. 2016, sen. zn. [29 NSČR 132/2016](#), nebo usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 2. 2018, sen. zn. [29 NSČR 20/2018](#). Jinak řečeno, Nejvyšší soud v těchto rozhodnutích vycházel z toho, že je-li zde pravomocné rozhodnutí, jímž odvolací soud odmítne odvolání účastníka řízení jako nepřijatelné (§ 218 písm. b/ a c/ o. s. ř.) nebo jako opožděné (§ 218a o. s. ř.), pak o této otázce bylo závazně rozhodnuto též ve vztahu k dalším fázím soudního řízení, v nichž by otázka přípustnosti opravného prostředku účastníka řízení nebo jeho včasnosti mohla mít význam (ve vztahu k rozhodnutí, jehož se odmítnutí odvolání týkalo). Názor prosazovaný dovolatelkou se může prosadit jen tam, kde okolnosti doručení soudního rozhodnutí nebyly zkoumány (pro účely určení, kdy nabylo právní moci) rozhodnutím odvolacího soudu o této otázce vyvolaným opravným prostředkem účastníka řízení (odvoláním). To ostatně potvrzuje i další rozhodnutí Nejvyššího soudu, konkrétně usnesení ze dne 31. 1. 2007, sp. zn. [29 Odo 1410/2004](#), uveřejněné v časopise Soudní judikatura, číslo 4, ročník 2007, pod číslem 61, vydané pro konkursní poměry upravené zákonem č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání (dále jen „ZKV“). V něm Nejvyšší soud zdůraznil, že uzavřel-li odvolací soud v usnesení, jímž potvrdil usnesení soudu prvního stupně o odmítnutí odvolání proti rozvrhovému usnesení pro opožděnost (§ 208 odst. 1 o. s. ř.), že odvolání konkursního věřitele proti rozvrhovému usnesení je vskutku opožděné, nemůže dovolací soud přijmout závěr opačný (že toto odvolání je včasné) v mezích dovolacího přezkumu usnesení, jímž odvolací soud potvrdil usnesení soudu prvního stupně o zrušení konkursu po splnění rozvrhového usnesení (§ 44 odst. 1 písm. b/ ZKV).

[48] Namítá-li dále dovolatelka, že její podání z 11. 3. 2014 nebylo ani „žalobou pro zmatečnost“ (jak je označila), ani návrhem na vyslovení neúčinnosti doručení rozhodnutí o úpadku spojeného s prohlášením konkursu na majetek dlužnice (jak je pojal insolvenční soud v usnesení ze dne 1. 8. 2014), nýbrž odvoláním proti onomu rozhodnutí, pak k tomu budiž uvedeno, že (jak shrnul již odvolací soud; srov. reprodukce jeho rozhodnutí v odstavci [17]) obsah podání z 11. 3. 2014 byl vyčerpán nejpozději usnesením ze dne 29. 10. 2015, jímž insolvenční soud (ve spojení s potvrzujícím usnesením odvolacího soudu ze dne 4. 1. 2016) zamítl návrh dlužnice z 8. října 2015 na další rozhodnutí na základě podání z 11. 3. 2014 (podložený tvrzením dlužnice, že o podání nebylo rozhodnuto zcela).

[49] K řečenému Nejvyšší soud dodává, že jeho judikatura je ustálena v závěru, že každý procesní úkon je nutno posuzovat podle toho, jak byl navenek projeven, nikoliv podle toho, jestli mezi

projeveným procesním úkonem a vnitřní vůlí jednajícího je skutečný souhlas. Ani podstatný omyl účastníka mezi tím, co procesním úkonem projevil, a tím, co jím projeviti chtěl, nemá na procesní úkon a jeho účinnost žádný vliv. Srov. především usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 11. 2003, sp. zn. [29 Odo 649/2001](#), uveřejněné pod číslem 11/2006 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, k jehož závěrům v dotčeném směru se Nejvyšší soud dále přihlásil zejména v usnesení velkého senátu svého občanskoprávního a obchodního kolegia ze dne 14. 3. 2012, sp. zn. [31 Cdo 2847/2011](#), uveřejněném pod číslem 72/2012 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, jakož i ve stanovisku pléna Nejvyššího soudu ze dne 5. 1. 2017, sp. zn. [Plsn 1/2015](#), uveřejněném pod číslem 1/2017 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek. Poměřováno těmito judikatorními závěry je vyloučeno uvažovat o podání dovolatelky z 11. 3. 2014 jako o jejím odvolání proti rozhodnutí o úpadku spojeném s usnesením o prohlášení konkursu na majetek dlužnice, jelikož taková vůle v předmětném podání vůbec nebyla projevena.

[50] Rozhodnutí o úpadku (spojené s prohlášením konkursu na majetek dlužnice) bylo v souladu s ustanovením § 71 a § 74 odst. 1 insolvenčního zákona, ve znění účinném do 31. 12. 2013, i dlužnici řádně doručeno vyhláškou (tedy vyvěšením písemnosti na úřední desce insolvenčního soudu a jejím současným zveřejněním v insolvenčním rejstříku) dne 28. 8. 2013 v 15.54 hodin; jde o okamžik zveřejnění rozhodnutí v insolvenčním rejstříku, přičemž stejného dne (28. 8. 2013) bylo toto rozhodnutí vyvěšeno na úřední desce insolvenčního soudu. V poměrech upravených pravidly doručování podle insolvenčního zákona lze podle ustanovení § 50d o. s. ř. vyslovit pouze neúčinnost zvláštního způsobu doručení písemnosti ve smyslu § 75 odst. 1 insolvenčního zákona. Je-li totiž s doručením písemnosti, pro kterou zákon stanoví zvláštní způsob doručení, spojen začátek běhu lhůty k podání opravného prostředku nebo k jinému procesnímu úkonu, začíná lhůta běžet právě až ode dne, kdy byla písemnost doručena adresátu zvláštním způsobem (srov. § 74 odst. 2 insolvenčního zákona). V tomto duchu je nutno chápat i usnesení insolvenčního soudu ze dne 1. 8. 2014, z jehož odůvodnění je patrné, že insolvenční soud jím řešil (ač to výslovně nepromítl do výroku usnesení) pouze neúčinnost zvláštního způsobu doručení předmětných usnesení dlužnici, a nikoli již neúčinnost doručení vyhláškou. Rozhodnout podle § 50d o. s. ř. o neúčinnosti doručení soudní písemnosti vyhláškou (ve smyslu § 71 insolvenčního zákona ve znění účinném před i po 1. lednu 2014) je pojmově vyloučeno; předmětné ustanovení není na tento způsob doručení aplikovatelné ani přiměřeně. Úvahy obou soudů o tom, že rozhodnutí o úpadku bylo dlužnici doručeno dnem právní moci usnesení insolvenčního soudu o neúčinnosti doručení ze dne 1. 8. 2014 (§ 50d odst. 3 o. s. ř.), respektive 25. 9. 2014 (kdy insolvenční soud doručil rozhodnutí o úpadku dlužnici do datové schránky), je tedy nutno korigovat (zpřesnit) jen potud, že v tomto kontextu jde o den, kdy rozhodnutí o úpadku (spojené s prohlášením konkursu na majetek dlužnice) bylo dlužnici „doručeno zvlášť“ (§ 75 insolvenčního zákona), a kdy tedy dlužnici začala běžet lhůta k podání odvolání. Dovolání tudíž potud není důvodné.

[51] K otázce Ad 3/ (K vadám insolvenčního řízení coby překážce zpeněžování).

Námítka dovolatelky, že porušení procesních norem v řízení předcházejícím vydání rozhodnutí o úpadku a o prohlášení konkursu má za následek, že jakékoli zpeněžování v takovém insolvenčním řízení je nezákonné a že takové porušení nelze zhojit tím, že tato rozhodnutí jsou bez dalšího doručena a v insolvenčním řízení je dále pokračováno, vychází z přehlížení významu řádných a mimořádných opravných prostředků coby nástroje, jehož prostřednictvím se dotčené osoby mohou domáhat zjednání nápravy ohledně nesprávných rozhodnutí nebo ohledně rozhodnutí, vydaných po řízení, v němž nebyla respektována procesní práva takových osob. To ostatně plyne též z úpravy mimořádného opravného prostředku, jímž je žaloba pro zmatečnost. Není-li taková žaloba pro zmatečnost včas podána (§ 234 o. s. ř.), má soudní rozhodnutí účinky, jež mu zákon přiznává (srov. zejména ustanovení § 159a o. s. ř., pro usnesení ve spojení s § 167 odst. 2 o. s. ř.) bez ohledu na to, zda je takové rozhodnutí nebo řízení, jež předcházelo jeho vydání, postiženo některou ze

zmatečnostních vad řízení uvedených v § 229 o. s. ř., včetně vady spočívající v tom, že účastníku řízení byla v průběhu řízení nesprávným postupem soudu odňata možnost jednat před soudem (§ 229 odst. 3 o. s. ř.).

[52] Dovolatelka rovněž nebere v potaz, že insolvenční řízení se člení na několik relativně samostatných fází, přičemž námitky proti postupům a rozhodnutím procesních subjektů v té fázi insolvenčního řízení, která již byla pravomocně ukončena příslušným rozhodnutím, nelze přenášet do dalších (pozdějších) fází insolvenčního řízení (nejsou způsobilé ovlivnit správnost postupu a rozhodnutí procesních subjektů v pozdějších fázích insolvenčního řízení). Jak Nejvyšší soud podrobně rozvedl v usnesení ze dne 29. 2. 2016, sen. zn. [29 ICdo 16/2016](#), uveřejněném pod číslem 32/2017 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek (dále jen „[R 32/2017](#)“) [ústavní stížnost podanou proti tomuto rozhodnutí odmítl Ústavní soud usnesením ze dne 30. 6. 2016, sp. zn. [III. ÚS 1797/16](#)]:

„První, přípravná, fáze insolvenčního řízení (jež začíná podáním insolvenčního návrhu) končí rozhodnutím o úpadku (není-li řízení skončeno takzvaným jiným rozhodnutím o insolvenčním návrhu, k tomu srov. § 142 a § 108 odst. 3 insolvenčního zákona).

Druhou fází insolvenčního řízení je fáze, která začíná rozhodnutím o úpadku. Je určena k tomu, aby v ní bylo rozhodnuto o způsobu řešení úpadku u dlužníka, u něhož byl zjištěn úpadek, a končí právě rozhodnutím o způsobu řešení úpadku [prohlášením konkursu, povolením reorganizace nebo povolením oddlužení (srov. § 4 odst. 2 insolvenčního zákona)]. Druhá fáze insolvenčního řízení nemusí probíhat samostatně až po skončení fáze první (přípravné), ale při splnění zákonem stanovených podmínek (§ 148 insolvenčního zákona) může být rozhodnuto o způsobu řešení úpadku současně s rozhodnutím, jímž insolvenční soud rozhodne o úpadku dlužníka.

Třetí (realizační) fází insolvenčního řízení je fáze, která začíná rozhodnutím o způsobu řešení úpadku a v jejím rámci se provádí přijatý způsob řešení úpadku (...).

Čtvrtou (závěrečnou) fází insolvenčního řízení je fáze vedoucí k vlastnímu rozvržení výtěžku zpeněžení majetkové podstaty mezi věřitele a ukončení insolvenčního řízení. K této fázi budiž dodáno, že samostatného charakteru je především při řešení úpadku konkursem. Při reorganizaci a oddlužení v některých situacích splývá se třetí (realizační) fází insolvenčního řízení.“

[53] V [R 32/2017](#) Nejvyšší soud dále uzavřel, že ve smyslu ustanovení § 229 odst. 1 o. s. ř. se rozhodnutím, kterým bylo řízení (jeho relativně samostatná fáze) skončeno, v insolvenčním řízení rozumí pro první fázi i rozhodnutí o úpadku a pro druhou fázi i rozhodnutí o způsobu řešení úpadku.

[54] Závěry shrnuté v odstavcích [51] a [52] potvrzuje i další judikatura Nejvyššího soudu. Již v usnesení ze dne 27. 11. 2014, sen. zn. [29 NSČR 113/2014](#), uveřejněném pod číslem 40/2015 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek (ústavní stížnost podanou proti tomuto rozhodnutí odmítl Ústavní soud usnesením ze dne 23. 3. 2015, sp. zn. [I. ÚS 126/15](#)), Nejvyšší soud uzavřel, že tvrzení, že pravomocné a vykonatelné rozhodnutí o úpadku dlužníka, proti němuž již nelze podat opravný prostředek (odvolání nebo žalobu pro zmatečnost), je postiženo tzv. zmatečnostní vadou řízení, je pro další chod insolvenčního řízení právně bezvýznamné.

[55] Nejvyšší soud tedy uzavírá, že v situaci, kdy rozhodnutí o úpadku dlužnice (spojené s prohlášením konkursu na majetek dlužnice) je pravomocné a vykonatelné a již proti němu nelze podat opravný prostředek (odvolání nebo žalobu pro zmatečnost), jsou námitky dlužnice, že toto rozhodnutí nemělo být vydáno, pro vady řízení, jež mu předcházelo, pro účely posouzení zákonnosti zpeněžování majetkové podstaty dlužnice právně bezvýznamné (a dovolání ani potud není opodstatněné). K řečenému lze dodat, že nejpozději v době, kdy jí bylo doručeno usnesení

insolvenčního soudu z 11. 8. 2014, mohla dlužnice zjistit, že její podání z 11. 3. 2014 nepokládá insolvenční soud za odvolání proti rozhodnutí o úpadku (spojenému s prohlášením konkursu na majetek dlužnice), přičemž při zachování běžné opatrnosti [při respektu k obecnému právnímu principu *vigilantibus iura skripta sunt* (bdělým náležejí práva)] si dlužnice mohla zajistit prověření správnosti postupu insolvenčního soudu předcházejícího rozhodnutí o úpadku odvolacím soudem prostě tím, že by proti němu podala včasné odvolání poté, co jí bylo znovu doručeno zvláště (25. 9. 2014).

[56] Ad 4/ (K vadám přezkumného jednání coby překážce zpeněžení).

Potud již odvolací soud přílehavě poukázal na to, že ustanovení § 137 insolvenčního zákona počítá s tím, že konání přezkumného jednání není závislé na právní moci rozhodnutí o úpadku nebo usnesení o prohlášení konkursu na majetek dlužníka. Názor dovolatelky, podle kterého předtím, než jsou přezkoumány (ve smyslu zjištěny) pohledávky přihlášených věřitelů, není možné přikročit k platnému zpeněžení majetkové podstaty, respektive, že pokyn ke zpeněžení předmětu zajištění nemohli platně vydat zajištění věřitelé, jejichž pohledávky nebyly platně přezkoumány (zjištěny) [a kupní smlouva je proto neplatná], nemá oporu v textu insolvenčního zákona. Ustanovení § 283 odst. 2 insolvenčního zákona žádnou takovou podmínku neklade, přičemž pro insolvenční řízení, v němž je dlužníkův úpadek řešen konkursem, pravidla týkající se rozvrhového usnesení potvrzují, že i rozvrhové usnesení (jímž se mezi věřitele rozděluje již dosažený výtěžek zpeněžení majetkové podstaty) lze vydat, aniž by některé z přihlášených pohledávek byly zjištěny (srov. § 306 odst. 4 písm. b/ a § 307 odst. 4 insolvenčního zákona). Zajištěný věřitel pak nepřestává být zajištěným věřitelem (s právem udělit insolvenčnímu správci pokyn ke zpeněžení předmětu zajištění) jen proto, že jeho pohledávka přihlášená do insolvenčního řízení s právem na uspokojení ze zpeněžení předmětu zajištění nebyla v insolvenčním řízení dosud zjištěna co do pravosti, výše nebo pořadí. Dovolání tak ani potud není důvodné.

[57] Ad 5/ (Ke konání schůze věřitelů).

Výtka dovolatelky, že napadené rozhodnutí není přezkoumatelné (nevyhovuje ustanovení § 157 o. s. ř.), jelikož odvolací soud se nevyjádřil k námitce, že řádně neproběhla (ani nemohla proběhnout) schůze věřitelů, neboť jí nepředcházelo řádné přezkumné jednání, zjevně není opodstatněná. Potud je totiž napadené rozhodnutí souladné s ustálenou judikaturou Nejvyššího soudu, konkrétně se závěry obsaženými v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 25. června 2013, sp. zn. [29 Cdo 2543/2011](#), uveřejněném pod číslem 100/2013 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek. V něm Nejvyšší soud vysvětlil, že měřítkem toho, zda rozhodnutí soudu prvního stupně je či není přezkoumatelné, nejsou požadavky odvolacího soudu na náležitosti odůvodnění rozhodnutí soudu prvního stupně, ale především zájem účastníků řízení na tom, aby mohli náležitě použít v odvolání proti tomuto rozhodnutí odvolací důvody. I když rozhodnutí soudu prvního stupně nevyhovuje všem požadavkům na jeho odůvodnění, není zpravidla nepřezkoumatelné, jestliže případné nedostatky odůvodnění nebyly – podle obsahu odvolání – na újmu uplatnění práv odvolatele. Obdobně platí, že i když rozhodnutí odvolacího soudu nevyhovuje všem požadavkům na jeho odůvodnění, není zpravidla nepřezkoumatelné, jestliže případné nedostatky odůvodnění nebyly – podle obsahu dovolání – na újmu uplatnění práv dovolatele.

[58] Poměřováno těmito závěry rozhodnutí odvolacího soudu zjevně nebylo nepřezkoumatelné, když z něj zcela zřetelně a srozumitelně plynou důvody, pro které neměl předmětnou kupní smlouvu za neplatnou. Z ustanovení § 157 odst. 2 o. s. ř. [které upravuje náležitosti odůvodnění písemného vyhotovení rozsudku, platí obdobně pro odůvodnění usnesení, jímž se rozhoduje ve věci samé (§ 169 odst. 4 o. s. ř.) a přiměřeně se prosazuje i pro odůvodnění rozhodnutí vydaných odvolacím soudem (§ 211 o. s. ř.)] ani z práva na spravedlivý proces nelze dovozovat povinnost soudů vypořádat se s každou jednotlivou námitkou účastníka řízení. Jak opakovaně vysvětlil Ústavní soud, není porušením

práva na spravedlivý proces, jestliže obecné soudy nebudují vlastní závěry na podrobné oponentuře (a vyvracení) jednotlivě vznesených námitek, pakliže proti nim staví vlastní ucelený argumentační systém, který logicky a v právu rozumně vyloží tak, že podpora správnosti jejich závěrů je sama o sobě dostatečná (srov. náleží Ústavního soudu ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. [III. ÚS 989/08](#), uveřejněný pod číslem 26/2009 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu, nebo usnesení Ústavního soudu ze dne 14. 6. 2012, sp. zn. [III. ÚS 3122/09](#)). Rozhodnutí odvolacího soudu těmto požadavkům vyhovuje, když obsahuje též závěr, že pohledávky (zajištěných) věřitelů byly při přezkumném jednání (jež se konalo před schůzí věřitelů) řádně přezkoumány a zjištěny. V tomto kontextu je úsudek, že řádně proběhla i schůze věřitelů (jemuž dovolatelka oponovala tím, že přezkumné jednání neproběhlo řádně), triviální (plyne ze závěru, který odvolací soud zformuloval k přezkumnému jednání).

[59] Schůze věřitelů je zvláštním druhem soudního jednání. To plyne již z toho, že ji ve smyslu § 47 odst. 1 insolvenčního zákona svolává a řídí insolvenční soud. Srov. shodně již usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 11. 2013, sen. zn. [29 NSČR 63/2011](#), uveřejněné pod číslem 34/2014 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek. Jen z toho, že se na první schůzi věřitelů dne 19. 11. 2013 nedostavila dlužnice ani žádný z věřitelů, tedy nelze dovozovat (jak též namítá dovolatelka), že se „nekonala“. Usnesení insolvenčního soudu zachycené v protokolu o přezkumném jednání a schůzi věřitelů ze dne 19. 11. 2013 (B-6) [že: „Schůzi věřitelů nelze s ohledem na absenci věřitelů konat.“] má zjevně (logicky) jen ten význam, že bez účasti věřitelů nebylo na předmětné schůzi možné rozhodnout o těch otázkách, jež byly závislé na vůli schůze věřitelů projevené hlasováním (např. volba věřitelského výboru nebo usnesení věřitelů podle § 29 odst. 1 insolvenčního zákona). To ostatně dokládá i další (v protokolu zaznamenaný) průběh předmětného jednání po vyhlášení onoho usnesení, z něž je patrné, že přítomný insolvenční správce přednesl zprávu o jeho dosavadní činnosti, což je postup předepsaný právě pro obsah „první schůze věřitelů“ ustanovením § 48 odst. 2 věty druhé insolvenčního zákona (ve znění účinném do 31. 12. 2013). Srov. ostatně i rozsudek ze dne 27. 6. 2019, sen. zn. [29 ICdo 136/2017](#), v němž Nejvyšší soud vysvětlil, že požadavek určený ustanovením § 283 odst. 2 insolvenčního zákona, podle něhož lze ke zpeněžení majetkové podstaty přikročit nejdříve po první schůzi věřitelů, je splněn i tehdy, nedostaví-li se na tuto schůzi žádný z věřitelů.

[60] Z ustanovení § 283 odst. 2 insolvenčního zákona se dále podává, že možnost zpeněžení majetkové podstaty je při řešení úpadku konkursem časově navázána nejdříve na dobu „po první schůzi věřitelů“ (jíž je míněna první schůze věřitelů uskutečněná po rozhodnutí o úpadku), aniž by zde bylo uvedeno, že první schůzi věřitelů musí předcházet přezkumné jednání. Z ustanovení § 137 odst. 3 insolvenčního zákona naopak výslovně vyplývá, že „první schůze věřitelů svolaná po rozhodnutí o úpadku“ se může konat i před přezkumným jednáním. „Řádný průběh přezkumného jednání“ tedy není podmínkou platného (řádného) konání schůze věřitelů, a tudíž ani podmínkou platnosti zpeněžení majetkové podstaty dle § 283 odst. 2 insolvenčního zákona.

[61] Zbývá dodat, že podle insolvenčního spisu insolvenční soud přezkumné jednání a první schůzi věřitelů svolané rozhodnutím o úpadku na 24. 10. 2013 odročil na 19. 11. 2013 v 13.30 hodin usnesením ze dne 21. 10. 2013, č. j. KSPL 52 INS XY. Předmětné usnesení bylo (v souladu s ustanovením § 71 odst. 1 insolvenčního zákona ve znění účinném do 31. 12. 2013) vyvěšeno na úřední desce insolvenčního soudu dne 23. 10. 2013 a téhož dne v 11.59 hodin bylo zveřejněno v insolvenčním rejstříku; předmětné předvolání bylo takto (i) dlužnici „doručeno vyhláškou“ (§ 71 odst. 1 insolvenčního zákona ve znění účinném do 31. 12. 2013), a v souladu s ustanovením § 74 odst. 2 insolvenčního zákona ve znění účinném do 31. 12. 2013 se považuje za doručené (i) dlužnici dne 23. 10. 2013 v 11.59 hodin, bez zřetele k tomu, že tato písemnost byla dlužnici (v souladu s ustanovením § 75 odst. 2 insolvenčního zákona ve znění účinném do 31. 12. 2013) doručována také zvlášť. Jakkoli se usnesení insolvenčního soudu ze dne 1. 8. 2014 netýkalo neúčinnosti doručení usnesení ze dne 21. 10. 2013, s přihlédnutím ke způsobu, jakým bylo dlužnici ono usnesení doručeno zvlášť (poštou), lze

důvodně usuzovat, že i tento zvláštní způsob doručení (jenž vyústil v uložení písemnosti, kterou si dlužnice nevyzvedla) měl vady (jelikož písemnost nebyla doručena do datové schránky dlužnice). Se zvláštním způsobem doručení usnesení insolvenčního soudu ze dne 21. 10. 2013 nebyl ovšem spojen začátek běhu lhůty k podání opravného prostředku nebo k jinému procesnímu úkonu (§ 74 odst. 2 insolvenčního zákona ve znění účinném do 31. 12. 2013), takže tato skutečnost nemění ničeho na tom, že dlužnice byla k přezkumnému jednání a schůzi věřitelů řádně a včas předvolána (k následkům nedostavení se srov. § 83 a § 85 odst. 2 insolvenčního zákona).

[62] Tento závěr s sebou nese konečné posouzení podaného dovolání jako neopodstatněného. Nejvyšší soud proto, aniž nařizoval jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.), dovolání zamítl (§ 243d písm. a/ o. s. ř.).